

Devre : X
İçtima : 3

S. SAYISI : 95

Kars Mebusu Sırrı Atalay'ın teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/416)

T. C.

Başvekâlet

Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü

12 . X . 1956

H. No: 6/2 - 2815

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisiğine

20 . VII . 1955 tarihinde Tuzluca Cumhuriyet Halk Partisinin tertibettiği kaza kongresinde yaptığı konuşma sırasında Hükümetin mânevi şahsiyetini ve hizmet ve sıfatından dolayı Başvekili tahkir etmiş olan Kars Mebusu Sırrı Atalay hakkında Yüksek Meclisçe ittihaz olunan 2001 ve 2003 sayılı kararlarda, Hükümetin mânevi şahsiyetini tahkirden dolayı mumaileyhin teşrii masuniyetinin kaldırılması kabul edilmiş ise de Başvekil hakkında ika eylediği hakaret suçundan dolayı teşrii masuniyetinin kaldırıldığına veya takibatın devre sonuna bırakıldığına dair bir kayıt ve sarahat bulunmadığı cihetle Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesine göre muktezasının ifası için Adliye Vekâletinden alınan 17 . IX . 1956 tarih ve 26387 sayılı tezkere sureti ile eklerinin bağlı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

Adliye Vekâletinin 17 . IX . 1956 tarih ve 26387 sayılı tezkeresi suretidir.

Özü : Sıfat ve hizmetinden dolayı Sayın Başvekil Adnan Menderes'i tahkir etmekten maznun Kars Mebusu Sırrı Atalay hakkındaki evrakın takdim kılındığına dair.

Yüksek Başvekâlete

Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürlüğü ifadesiyle alınan 9 . VII . 1956 gün ve 5808 sayılı yazıları karşılığıdır.

Hükümetin mânevi şahsiyetini tahkirden ve saireden maznun Kars Mebusu Sırrı Atalay'ın teşrii masuniyetinin ref'i hakkında yüksek makamlarına takdim kılınan 9 . IV . 1956 gün ve 10353 sayılı yazımızın I numaralı fıkrasının «A» bendinde; 20 . VII . 1955 tarihinde Tuzluca Cumhuriyet Halk Partisinin tertip ettiği kaza kongresinde yaptığı konuşmada sarfettiği bazı sözlerle mumaileyh Sırrı Atalay'ın sıfat ve hizmetinden dolayı Sayın Başvekil Adnan Menderes'i de tahkir ettiği ve aynı yazımızın sondan bir evvelki fıkrasında da; bu suçtan dolayı kezalik Sayın Başvekilin takibat icrasına muvafakatini mütazammın 17 . V . 1955 gün ve 5/27 - 2593 sayılı yazılarının dahi evrakla birlikte takdim kılındığı zikredildiği halde, resmî Gazetenin 7 . VII . 1956 tarihli nüshasında intişar eden Büyük Millet Meclisi Umumi Heyetinin 2001 ve 2003 sayılı kararlarında, Tuzluca kongresinde ika eylediği Başvekil hakaret suçundan dolayı maznun Sırrı Atalay'm teşrii masuniyetinin kaldırıldığına veya takibat ve muhakemenin Devre sonuna bırakıldığına dair bir kayıt ve sarahat görülememiştir.

Mezkûr hâdiseye ait olup bu defa mahallî Cümhuriyet Müddeiumumiliğinden gönderilen fezlekeli tahkikat evrakı suretleriyle Sayın Başvekil Adnan Menderes'in 17 . XI . 1955 gün ve 5/27 - 2593 sayılı muvafakatnamesi birlikte takdim kılınmış olmakla, Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde muktazasının ifasına delâlet buyurulmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Adliye Vekili
Prof. Dr. H. Avni Göktürk

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası

T. B. M. M.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen

Esas No: 3/416

Karar No: 7

30 . I . 1957

Yüksek Reisliğe

20 . VII . 1955 günü Tuzluca C. H. P. nin akdettiği kaza kongresinde yaptığı konuşmada (Adnan Menderes basiretsiz bir kaptandır. Millî şeref ve haysiyeti olmıyan kimselerle Hükümeti ve milleti idare kalkmıştır. Millî şeref ve haysiyeti olmıyanlar Hükümeti idare edemezler.) demek suretiyle Hükümetin mânevi şahsiyetini ve vazifesinden dolayı Başvekili tahkir etmekten suçlu Kars Mebusu Sırrı Atalay hakkında teşriî masuniyetinin kaldırılması mukaddema talebedilmiş iken Yüksek Meclisçe ittihaz olunan 2001 ve 2003 sayılı kararlarda Hükümetin mânevi şahsiyetini tahkir suçundan teşriî masuniyetinin kaldırılması kabul edilmiş ise de Başvekili hakkında ika eylediği hakaret suçundan dolayı teşriî masuniyetinin kaldırıldığına veya takibatın Devre sonuna bırakıldığına dair bir kayıt ve sarahat bulunmadığı cihetle Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesine göre muktazasının ifası Başvekâletin 12 . X . 1956 tarih ve 6/2 - 2815 sayılı tezkeresiyle ilişigi dosya Dahilî Nizamnamenin 178 nci maddesi gereğince kur'a suretiyle ayrılan İnzari Encümene tevdi edilmişti.

Bu encümen tarafından yapılan tetkikat sonunda hazırlanan mazbata ve bu işe ait dosya Muhtelit Encümenimizce incelenip görüşüldükten sonra:

Filhakika yukarıda yazılı olduğu üzere sarf

ettiği sözlerin Hükümetin mânevi şahsiyetini, hizmet ve sıfatından dolayı Başvekili tahkir etmiş olduğundan encümenimizin evvelki kararında olduğu gibi Yüksek Meclisçe müttihaz 2001 ve 2003 sayılı kararlarda da Hükümetin mânevi şahsiyetini tahkirden dolayı teşriî masuniyetinin kaldırılması kabul edilmiş ise de Başvekili hakkında ika eylediği hakaret suçundan dolayı teşriî masuniyetinin kaldırıldığına veya takibatın Devre sonuna bırakıldığına dair bir kayıt ve sarahat bulunmadığı anlaşılmıştır.

Mahallî Cümhuriyet Müddeiumumiliğince Başvekili hakkında sarfettiği sözlerin takibata değer sabit bir suç mahiyetinde görülmüş olması Türk Ceza Kanununun 273 ncü maddesine tevfi kan aleyhinde sarf edilmiş sözlerden dolayı Başvekili tarafından âmme dâvası açılmasına muvafakat edilmiş bulunması ve bu meselede harekete geçmiş olan adli organın muamele ve vazifesinin tekemmülü bakımından teşriî masuniyetinin kaldırılması veya takibatın Devre sonuna bırakılması hususunun takarrür etmesini gerektirmektedir.

Ancak Başvekile hakaret suçunun, mahiyetine göre Kars Mebusu Sırrı Atalay hakkında Dahilî Nizamnamenin 180 nci maddesi gereğince bu hususta yapılmak istenen takibat ve muhakemenin Devre sonuna bırakılmasına ittifakla karar verilmiştir.

Umumi Heyetin yüksek tasvibine arz edilmek üzere Riyaset makamına takdim kılındı.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen Reisi
Manisa
M. Tümay

Bu M. Muharriri
Niğde
H. H. Ülkün

Kâtip
İzmir
İ. Sipahioğlu
Balıkesir
V. Asena

Ankara
R. Eren
Bingöl
N. Aras

Aydın
N. Geveci
Burdur
B. Kayaalp

Bursa
M. Erkuyumcu
İçel
H. Fırat
Kayseri
K. Gündes
Konya
T. Kozbek
Malatya
N. Ocakcioğlu
Tokat
O. Hacıbalıoğlu
Yozgad
M. Ataman

Çoruh
M. Önal
İzmir
M. A. Sebük
Kocaeli
S. Dincer
Konya
T. F. Baran
Samsun
R. O. Gümüšoğlu

Denizli
İ. Hadımlıoğlu
Kars
K. Güven
Konya
H. Aydınler
Kütahya
S. S. Nasıhoğlu
Sivas
Ş. Ecevit
Yozgad
İ. Aktürel
Zonguldak
N. Kirişcioğlu